[2021] 8 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 352

ਏ

ਮੈਸਰਜ਼ ਕੇਮਿਨੋਵਾ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ No.749/2021)

ਬੀ

04 ਅਗਸਤ, 2021

[ਨਵੀਨ ਸਿਨਹਾ ਅਤੇ ਆਰ. ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈੱਡੀ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਸੰਘਤਾ, 1973:ਐੱਸ.469-ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ-ਗਲਤ ਬ੍ਰਾਂਡਿੰਗ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ-ਡੀਲਰ ਤੋਂ 10.02.2011 ਨੂੰ ਲਏ ਗਏ ਨਮੂਨੇ ਅਤੇ 17.02.2011 ਉੱਤੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ; ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 14.03.2011 ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਦੂਜੇ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਮੁੜ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ 15.04.2011 ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ-ਦੂਜਾ ਨਮੂਨਾ 02.05.2011 ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਰਿਪੋਰਟ 09.12.2011 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ-25.03.2014 ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ -ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਮੇਂ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਸੀ-ਰੱਖੀ ਗਈ: ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਤੋਂ 14.03.2011 ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਖੁਦ ਗਲਤ ਬ੍ਰਾਂਡਿੰਗ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ s.469 ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ। ਸਿਰਫ 14.03.2011 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ-ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਮੇਂ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਸੀ-ਸੀਮਾ-ਦੇਰੀ/ਕੁੰਡੀ-ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਐਕਟ, 1968-ss.3 (ਕੇ) (ਆਈ), 17,18,29 ਅਤੇ 33.

ਸੀ

ਡੀ

ਈ

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ

ਵਾਚਿਆ ਗਿਆ: ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਦੀ ਗਲਤ ਬ੍ਰਾਂਡਿੰਗ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟ੍ਰਾਈਜ਼ੋਫੋਸ 40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਈ. ਸੀ. ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ, ਇਸ ਵਿੱਚ 40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਲੇਬਲ ਵਾਲੇ ਐਲਾਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਿਰਫ 34.70% ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਰਗਰਮ ਤੱਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (ਕੇ) (ਆਈ) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਗਲਤ ਬ੍ਰਾਂਡ' ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਗਲਤ ਬ੍ਰਾਂਡ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17,18 ਅਤੇ 33 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਹੈ। ਧਾਰਾ 29 ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ, ਜੇ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਅਪਰਾਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਹੈ ਜੋ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜੋ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ, ਸਜ਼ਾ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਹੈ ਜੋ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨਾਲ ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਐੱਫ

ਜੀ

ਐੱਚ

352

353

ਮੈਸਰਜ਼ ਕੇਮਿਨੋਵਾ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਏ

ਪੰਦਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਜੋ ਸੱਤਰ-ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਵਧ

ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ।Cr.PC ਦੀ ਧਾਰਾ 468 ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) (ਸੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਪਰਾਧ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। Cr.PC ਦੀ ਧਾਰਾ 469 'ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ' ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਜਿਸ ਦਿਨ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ।[ਪੈਰਾ 9] [357-ਸੀ-ਐਚ]

ਬੀ

ਸੀ

2. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ, ਲੁਧਿਆਣੇ ਤੋਂ 14.03.2011 ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਅਤੇ 25.03.2014 ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ 14.03.2011 ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਰਾਜ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 09.12.2011 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।ਕਾਨੂੰਨ, ਭਾਵ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਐਕਟ, 1968 ਅਤੇ ਇਸ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ

ਡੀ

ਈ

ਅਧਿਕਾਰਕ ਸੰਸਥਾ ਜਿਸ ਨੂੰ 10.02.2011 ਨੂੰ ਨਮੂਨਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਐੱਫ
ਬਾਅਦ 17.02.2011 ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ
ਰਿਪੋਰਟ 14.03.2011 ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ
ਇਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ
ਮਿਤੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 14.03.2011 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ
ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਮੂਨੇ ਦੀ ਸਰਗਰਮ
ਸਮੱਗਰੀ ਸਿਰਫ 34.70% ਤੱਕ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਲੇਬਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੀ
ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ 40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ
ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਮਿਤੀ
ਹੈ।ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ
ਨੂੰ ਨਮੂਨਾ ਭੇਜਣ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ
ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 (4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ
ਰਿਪੋਰਟ 09.12.2011 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, 09.12.2011'
ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ
ਦਾ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ
ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਐੱਚ

ਏ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਲੈਬਾਰਟਰੀ,
ਲੁਧਿਆਣੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਬ੍ਰਾਂਡਿੰਗ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ,
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 469, Cr.PC ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀਮਾ ਦੀ
ਮਿਆਦ ਸਿਰਫ 14.03.2011 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ
ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਮਿਆਦ

ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ

ਬੀ **ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮਿਆਦ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।[ਪੈਰਾ 10] [358-ਏ-ਜੀ]**

ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ No.749/2021

ਸੀ. ਆਰ. ਐੱਮ.-ਐੱਮ. No.1162/2020 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਮਿਤੀ 12.05.2020 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਕੁਮਾਰ, ਸਿਧਾਰਥ ਲੂਥਰਾ,

ਸੀ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਐੱਸ. ਹਰੀਹਰਨ, ਨਿਤਿਨ ਥਤਾਈ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੈਕ੍ਰਿਤੀ ਐੱਸ. ਜਡੇਜਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਨੇਹਾ ਰਵੀ ਅਈਅਰ, ਵਕੀਲ।ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲ ਕਰਤਾ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਗੋਗੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੰਦਾਕਿਨੀ ਸਿੰਘ, ਕਰਨਵੀਰ ਗੋਗੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਿਵਾਂਗੀ ਸਿੰਘਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸ਼ਿਮਾ ਮੰਡਲਾ,

ਡੀ ਵਕੀਲ। ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬ ਦੇਹ। ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਆਰ. ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈੱਡੀ, ਜੱਜ

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਈ 2. ਇਹ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਤੀ 12.05.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ. ਆਰ. ਐੱਮ.-ਐੱਮ. No.1162-2020 (ਓ. ਐਂਡ. ਐੱਮ.) ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕਰਕੇ ਦੂਜੇ

ਐੱਫ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਅਟਾਰੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਵੱਲੋਂ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਐਕਟ, 1968 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 29 ਅਤੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਨਿਯਮ, 1971 ਦੇ ਨਿਯਮ 27 (5) ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 3 (ਕੇ) (ਆਈ), 17,18 ਅਤੇ 33 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰਬਰ 26 ਮਿਤੀ 25.03.2014 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਜੀ

3. 10.02.2011 ਨੂੰ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਅਟਾਰੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ ਰੇਲਵੇ ਰੋਡ, ਅਟਾਰੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਫਰਮ-ਐੱਮ./ਐੱਸ. ਨਵਨੀਤ ਸਿੰਘ-ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਮਾਲਕ ਨਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਮੈਸਰਜ਼ ਨਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਡੀਲਰ ਹੈ ਜੋ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਐੱਚ

355

ਮੈਸਰਜ਼ ਕੇਮਿਨੋਵਾ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਏ

ਨਿਰੀਖਣ ਦੇ ਦਿਨ, ਨਿਰੀਖਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਦੇ 60 ਟੀਨ ਮਿਲੇ।, ਟ੍ਰਾਈਜ਼ੋਫੋਸ 40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਈ. ਸੀ. ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ। ਨਿਰੀਖਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ 60 ਟੀਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਟੀਨਾਂ ਨੂੰ ਟੈਸਟ ਦੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਭੇਜੇ ਗਏ ਨਮੂਨਿਆਂ ਵਿੱਚ 40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਲੇਬਲ ਵਾਲੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਿਰਫ 34.70 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਸਰਗਰਮ ਤੱਤ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (ਕੇ) (ਆਈ) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਗਲਤ ਬ੍ਰਾਂਡ 'ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17,18 ਅਤੇ 33

ਬੀ

ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 29 ਤਹਿਤ ਸਜਾਯੋਗ ਜੁਰਮ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰਬਰ 26/2014 ਵਿੱਚ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਹੈ। ਕਥਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਡੀਲਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਨਮੂਨੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕੰਪਨੀ, ਦੂਜੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸੀ

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕਰਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਕੇ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 24 ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀ ਕਿ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਅਸਧਾਰਨ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 24 ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਜੋ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀ ਕਿ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਚਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਸੰਘਤਾ (Cr.PC) ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ

ਡੀ

ਈ

ਐੱਫ

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੰ.4 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਜੋ ਫਰਮ ਦੇ ਗੋਦਾਮ ਇੰਚਾਰਜ ਸਨ।

ਜੀ

5. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਮਾਣਯੋਗ ਐੱਸ. ਗੁਰੂਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ, ਸਹਾਇਕ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਸਕ੍ਰਿਤੀ ਐੱਸ ਜਡੇਜਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਮਾਨਯੋਗ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਗੋਗੀਆ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਫ਼ੇ 10 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੀਲਰ ਤੋਂ 10.02.2011 ਨੂੰ ਨਮੂਨੇ ਲਏ ਗਏ ਸਨ; ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 17.02.2011 ਉੱਤੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ, ਲੁਧਿਆਣੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ।

ਐੱਚ

ਏ

ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਟੈਸਟਿੰਗ ਲੈਬਾਰਟਰੀ, ਲੁਧਿਆਣੇ ਤੋਂ 14.03.2011 ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਨਿਰਮਾਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਪੱਤਰ 15.04.2011 ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ ਦੂਜੇ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਮੁੜ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੰਗ

ਬੀ

ਖਰੜਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੂਜਾ ਨਮੂਨਾ ਕੇਂਦਰੀ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ, ਫਰੀਦਾਬਾਦ ਨੂੰ 02.05.2011 ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਰਿਪੋਰਟ 09.12.2011

ਨੂੰ ਦੇਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 (4) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਮਾਣਯੋਗ ਵਕੀਲ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗਲਤ ਬ੍ਰਾਂਡ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਹੈ ਜੋ

ਸੀ

ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜੋ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਇਕੱਠੇ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਟੈਸਟਿੰਗ ਲੈਬਾਰਟਰੀ, ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਸਿਰਫ 14.03.2014 ਤੱਕ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ 25.03.2014 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ।ਇਸ ਦੇ

ਡੀ

ਬਾਵਜੂਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ। ਮਾਣਯੋਗ ਵਕੀਲ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਤਹਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੀ ਰਿਪੋਰਟ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਭਾਵ ਨਮੂਨਾ ਭੇਜਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੇਂਦਰੀ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ, ਫਰੀਦਾਬਾਦ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 (4) ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਮਾਣਯੋਗ

ਈ

ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਧਾਰਾ 202, Cr.PC ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

7. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਮਾਨਯੋਗ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਗੋਗੀਆ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿ ਮਾਣਯੋਗ ਸੀਨੀਅਰ

ਐੱਫ

ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਟੈਸਟਿੰਗ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ, ਲੁਧਿਆਣੇ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ 14.03.2011 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦੂਜਾ ਨਮੂਨਾ ਕੇਂਦਰੀ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ, ਫਰੀਦਾਬਾਦ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਡਿਮਾਂਡ ਡਰਾਫਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੀ 02.05.2011 ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਮੁੜ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੇਂਦਰੀ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ, ਫਰੀਦਾਬਾਦ ਤੋਂ 09.12.2011 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 (4) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ, ਮਾਨਯੋਗ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਦੂਜੇ ਨਮੂਨੇ 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਐੱਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ

ਇਹ ਮਾਨਯੋਗ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਏ (4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਾਰਾ 202, Cr.PC ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

8. ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਬੀ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ

ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ।

9. ਇਸ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਵਪਾਰੀ ਤੋਂ 10.02.2011 ਨੂੰ ਨਮੂਨਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਦੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਰਿਪੋਰਟ 14.03.2011 ਨੂੰ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ, ਲੁਧਿਆਣੇ ਤੋਂ 10.02.2011 ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਸਾਡਾ ਪੱਕਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ, ਲੁਧਿਆਣੇ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ 14.03.2011 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 'ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ' ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਦੀ ਗਲਤ ਬ੍ਰਾਂਡਿੰਗ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟ੍ਰਾਈਜ਼ੋਫੋਸ 40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਈ. ਸੀ. ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ, ਇਸ ਵਿੱਚ 40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਲੇਬਲ ਵਾਲੇ ਐਲਾਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਿਰਫ 34.70% ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਰਗਰਮ ਤੱਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (ਕੇ) (ਆਈ) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਗਲਤ ਬ੍ਰਾਂਡ' ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਗਲਤ ਬ੍ਰਾਂਡ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17,18 ਅਤੇ 33 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਹੈ। ਧਾਰਾ 29 ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ, ਜੇ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਅਪਰਾਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਹੈ ਜੋ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜੋ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ, ਸਜ਼ਾ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਹੈ ਜੋ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜੋ ਪੰਦਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ

ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਪਛੱਤਰ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਐੱਫ
ਦੋਵੇਂ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। Cr.PC ਦੀ ਧਾਰਾ 468 ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ
ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਦੀ
ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) (ਸੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ
ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਪਰਾਧ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਜੀ
ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। Cr.PC ਦੀ ਧਾਰਾ 469 'ਸੀਮਾ ਦੀ
ਮਿਆਦ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ' ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਉਪਬੰਧ ਦੇ
ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ,
ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਪੀੜਤ
ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ
ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਜਿਸ ਦਿਨ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਅਜਿਹੇ
ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ,
ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ। ਐੱਚ

ਏ 10. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ,
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ-2 ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਜਾਂਚ
ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ, ਲੁਧਿਆਣੇ ਤੋਂ 14.03.2011 ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 25.03.2014 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ
ਜੋ 14.03.2011 ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਰਾਜ ਲਈ
ਮਾਨਯੋਗ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ

ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 09.12.2011

ਬੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 469 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ, ਫਰੀਦਾਬਾਦ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।ਕਾਨੂੰਨ, ਭਾਵ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਐਕਟ, 1968 ਅਤੇ ਇਸ

ਸੀ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਰਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ 10.02.2011 ਨੂੰ ਨਮੂਨਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 17.02.2011 ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 14.03.2011 ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ

ਡੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਿਤੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।14.03.2011 ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਮੂਨੇ ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਸਮੱਗਰੀ ਸਿਰਫ 34.70% ਤੱਕ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਲੇਬਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ 40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਮਿਤੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਨੂੰ ਨਮੂਨਾ ਭੇਜਣ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 (4) ਦੇ ਤਹਿਤ

ਈ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਰਿਪੋਰਟ 09.12.2011 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, 09.12.2011 ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਾ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ, ਲੁਧਿਆਣੇ ਤੋਂ 14.03.2011 ਨੂੰ

ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਬ੍ਰਾਂਡਿੰਗ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 469, Cr.PC ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ

ਐੱਫ ਸਿਰਫ 14.03.2011 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ' ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ,

ਜੀ ਜੋ ਕਿ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਵਕੀਲ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਅਧਾਰ ਵੀ ਉਠਾਏ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਹਾਂ ਕਿ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਉਠਾਏ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਅਧਾਰਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

11. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਮੰਨਜ਼ੂਰ

ਐੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵੱਲੋਂ ਸੀ. ਆਰ. ਐੱਮ.-ਐੱਮ. No.1162-2020 (ਓ. ਐਂਡ. ਐੱਮ.) ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰਬਰ 26 ਮਿਤੀ 25.03.2014 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਅਪੀਲ ਮੰਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।